

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis 9. nóvember 1999
Kirkjuhvoli
150 REYKJAVÍK99090008
54.080

Á fundi efnahags- og viðskiptanefndar 4. nóvember sl. greindi viðskiptaráðuneytið frá því að það hyggðist leggja til breytingar á frumvarpi um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta sem nú er til umfjöllunar í nefndinni (þingmál 25).

Að baki breytingartillögum ráðuneytisins liggja tvær ástæður. Hin fyrri er sú að ráðuneytinu hafa nú borist athugasemdir frá Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) um framkvæmd innstæðutryggingartilskipunar ESB (Deposit Guarantee Directive no. 94/19/EC), en þeirri tilskipun var komið í íslensk lög með lögum um viðskiptabanka og sparisjóði nr. 113/1996. Athugasemdir ESA lúta einkum að ákvæðum um afturköllun starfsleyfis. Ráðuneytið telur rétt að taka tillit til athugasemda ESA og leggur því til breytingar á 8. gr. frumvarpsins.

Seinni ástæðan er sú að Páll Hreinsson lögfræðingur, sem að beiðni ráðuneytisins hefur farið yfir ýmis frumvörp og lög sem undir ráðuneytið heyra með hliðsjón af skattlagningarheimildum stjórnarskrárinnar, hefur lagt til að skýrar sé kveðið á um greiðslu aðildarfyrirtækja í sjóðinn skv. 6. og 7. gr. Sérstaklega telur Páll þörf á að kveðið sé í löggununum á um ýmis atriði sem í frumvarpinu er gert ráð fyrir að útfærð séu í reglugerð. Ráðuneytið telur ástæðu til að leggja til breytingar á 6. og 7. gr. frumvarpsins, með hliðsjón af ábendingum Páls, til að tryggja betur að frumvarpið samræmist skattlagningarheimildum stjórnarskrárinnar. Auk þess leggur ráðuneytið til nokkrar minniháttar breytingar á þessari grein.

Með bréfi þessu leggur ráðuneytið til breytingar á II. kafla frumvarpsins (6.-8. gr.). Kaflinn lengist verulega þar sem ný ákvæði eru tekin inn, sem áður var gert ráð fyrir að sett yrðu í reglugerð. Tillaga að nýjum II. kafla frumvarpsins er að finna hér á eftir ásamt útlistun á breytingum á frumvarpinu.

Þess skal getið að ráðuneytið hélt fund með framkvæmdastjórum Sambands íslenskra viðskiptabanka og Sambands íslenskra sparisjóða og gerði þeim grein fyrir ábendingum Páls og athugasemdum ESA. Jafnframt hefur ráðuneytið haft samráð við Samtök verðbréfafyrirtækja og FBA varðandi breytingu á gjaldstofni verðbréfadeildar.

Afrít.

Samband íslenskra sparisjóða, Samband íslenskra viðskiptabanka, Samtök verðbréfafyrirtækja, FBA.

F.h.r.

Skýringar á breytingum á frumvarpi um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta.

6. gr.

1. Bætt er inn í greinina nánari lýsingu á því hvernig staðið skuli að ábyrgðaryfirlýsingum viðskiptabanka og sparisjóða. Þessi ákvæði eru öll í núgildandi reglugerð um Tryggingarsjóð viðskiptabanka og tilhögun á greiðslum úr tryggingasjóðum innlánsstofnana nr. 21/1997.
2. Í varúðarskyni er bætt við ákvæði um að viðskiptabönkum og sparisjóðum sé skylt að veita sjóðnum upplýsingar um innstæður skv. þessari grein.

7. gr.

1. Bætt er inn í greina nánari lýsingu á því hvernig staðið skuli að ábyrgðaryfirlýsingum aðildarfyrirtækja og hvernig staðið skuli að greiðslum nýrra aðildarfyrirtækja. Tekið er mið af 6. gr. um innstæðudeild.
2. Í stað þess að ráðherra fái heimild til að hækka lágmarksfjárhæð deildarinnar er kveðið á um að henni verði aðeins breytt með lögum.
3. Kveðið er á um árlegt lágmarksgjald, 50 þús. kr., sem hvert aðildarfyrirtæki skal inna af hendi á meðan heildareign deildarinnar nær ekki tilskildu lágmarki.
4. Árleg greiðsla taki að hluta mið af hlut aðildarfyrirtækis í samanlagðri fjárhæð verðbréfavíðskipta aðildarfyrirtækja á næstliðnu ári við þá viðskiptavini sem tryggðir eru, í stað þess að miða við fjölda stöðugilda í tengslum við viðskipti með verðbréf. Talið var að ekki væri hægt að kveða með óyggjandi hætti á um síðarnefnda gjaldstofninn í lögum.
5. Bætt er við ákvæðum um hvernig reikna skuli út hlut aðildarfyrirtækis í samanlögðum fjölda viðskiptareikninga í tengslum við viðskipti með verðbréf.
6. Í stað þess að fjórðungur af lágmarkseign skuli vera í verðbréfum eða reiðufé þegar váttrygging er keypt er lagt til að fimmtungur skuli vera í verðbréfum eða reiðufé. Það jafngildir 20 millj. kr., eða eins árs framlagi aðildarfyrirtækja til deildarinnar.
7. Í varúðarskyni er bætt við ákvæði um að viðskiptabönkum og sparisjóðum sé skylt að veita sjóðnum upplýsingar um innstæður skv. þessari grein

8. gr.

1. Lagt er til að unnt sé að beita aðildarfyrirtæki, sem ekki sinna skyldum sínum gagnvart sjóðnum, dagsektum og síðan afturkalla starfsleyfi þeirra ef sektirnar skila ekki tilætluðum árangri. Þessi framkvæmd er í betra samræmi við tilskipun ESB.
2. Ekki er hægt að afturkalla starfsleyfi útibús frá aðildarríki EES heldur aðeins útiloka það frá þátttöku í sjóðnum.

Tillaga að breytingu á II. kafla frumvarps um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta.

**II. KAFLI
Greiðslur í sjóðinn.**

6. gr.

Innstæðudeild.

Heildareign innstæðudeildar sjóðsins skal að lágmarki nema 1% af meðaltali tryggðra innstæðna í viðskiptabönkum og sparisjóðum á næstliðnu ári. Nái heildareign ekki lágmarki skv. 1. másl. skulu allir viðskiptabankar og sparisjóðir greiða eigi síðar en 1. mars ár hvert gjald til sjóðsins er nemur 0,15% af meðaltali tryggðra innstæðna í hlutaðeigendi viðskiptabanka eða sparisjóði á næstliðnu ári, sbr. þó viðmunarmörk skv. 1. másl.

Nái heildareign deildarinnar samt ekki tilskildu lágmarki skal hver viðskiptabanki og sparisjóður leggja fram ábyrgðaryfirlýsingu. Í yfirlýsingunni skal hver viðskiptabanki og sparisjóður ábyrgjast að hann muni inna af hendi sérstaka greiðslu til deildarinnar þegar henni ber að endurgreiða innstæður skv. III. kafla í einhverjum viðskiptabanka eða sparisjóði sem aðild á að sjóðnum.

Ábyrgðaryfirlýsingin skal hljóða upp á sama hlutfall þeirrar fjárhæðar er vantar á lágmark-ið og nemur hlutfalli tryggðra innstæðna hlutaðeigendi af samanlögðum tryggðum innstæðum. Kröfur um innborgun í deildina á grundvelli ábyrgðaryfirlýsinga geta á ári hverju þó ekki verið hærri en sem nemur einum tíunda af lágmarksstærð sjóðsins. Viðskiptabönkum og sparisjóðum er skylt að greiða til sjóðsins þegar hann krefst þess og framangreindar aðstæður eru fyrir hendi.

Nýr viðskiptabanki eða sparisjóður skal greiða sérstaklega til deildarinnar 1. mars ár hvert frá því að hann hefur starfsemi hér á landi 0,15% af meðaltali tryggðra innstæðna í hlutaðeigandi viðskiptabanka eða sparisjóði á næstliðnu ári þar til lágmarki skv. 1. mgr. er náð. Auk þess leggur hlutaðeigandi viðskiptabanki eða sparisjóður fram ábyrgðaryfirlýsingu er stjórn sjóðsins metur gilda fyrir mismun á greiðslu til sjóðsins og lágmarki skv. 1. másl. 1. mgr.

Greiðslur til deildarinnar eru óendurkræfar. Viðskiptabönkum og sparisjóðum er skylt að veita sjóðnum upplýsingar um innstæður samkvæmt þessari grein.

7. gr.

Verðbréfadeild.

Heildareign verðbréfadeildar sjóðsins skal að lágmarki nema 100 millj. kr. Stjórn sjóðsins skal á tveggja ára fresti gera ráðherra grein fyrir afstöðu sinni til lagabreytingar á lágmarkseign deildarinnar skv. 1. másl.

Nái heildareign sjóðsins ekki lágmarki skv. 1. mgr. skulu aðildarfyrirtæki greiða eigi síðar en 1. mars ár hvert gjald til sjóðsins er nemur samtals 20 millj. kr., þar til sjóðurinn hefur náð tilskilinni lágmarksstærð. Hvert aðildarfyrirtæki skal greiða lágmarksgjald kr. 50.000. Árleg greiðsla að frádregnu lágmarksgjaldi skiptist í tvo jafna hluta eftir eftirfarandi gjaldstofnum:

1. Hlut aðildarfyrirtækis í samanlagðri fjárhæð verðbréfavíðskipta aðildarfyrirtækja á næstliðnu ári við þá viðskiptavini sem tryggðir eru skv. 9. gr.

2. Hlut aðildarfyrirtækis í samanlögðum fjölda viðskiptareikninga hjá aðildarfyrirtækjum í tengslum við viðskipti með verðbréf. Leggja skal saman fjölda viðskiptareikninga skv. c-lið 1. tölul. og a- og b-lið 2. tölul. 8. gr. laga um verðbréfavíðskipti. Viðskiptareikningar skv. c-lið 1. tölul. og a-lið 2. tölul. hafa tvöfalt vægi í samtölu. Viðskiptareikningar með hærri inneign en 1,7 millj. kr. miðað við gengi EUR 5. janúar 1999 hafa einnig tvöfalt vægi í samtölu.

Nái heildareign deildarinnar samt ekki tilskildu lágmarki skal hvert aðildarfyrirtæki leggja fram ábyrgðaryfirlýsingu. Í yfirlýsingunni skal hvert aðildarfyrirtæki ábyrgjast að það muni inna af hendi sérstaka greiðslu til deildarinnar þegar henni ber að endurgreiða verðbréf eða reiðufé skv. III. kafla í einhverju fyrirtæki sem aðild á að sjóðnum.

Ábyrgðaryfirlýsingin skal hljóða upp á sama hlutfall þeirrar fjárhæðar er vantar á lágmarkið og

nemur hlutfalli greiðslna aðildarfyrirtækis af samanlögðum greiðslum allra aðildarfyrirtækja við fyrstu greiðslu eftir að ljóst er að heildareign deildarinnar nær ekki tilskildu lágmarki. Kröfur um innborgun í deildina á grundvelli ábyrgðaryfirlýsinga geta á ári hverju þó ekki verið hærra en sem nemur einum fimmta af lágmarksstærð sjóðsins. Aðildarfyrirtækjum er skylt að greiða til sjóðsins þegar hann krefst þess og framangreindar aðstæður eru fyrir hendi.

Þrátt fyrir ákvæði 1. og 2. mgr. er stjórn sjóðsins heimilt að kaupa váttryggingu hjá viðurkenndu váttryggingafélagi á Evrópska efnahagssvæðinu til að tryggja sig gegn tjóni. Kaupi sjóðurinn váttryggingu skal þó í það minnsta fimmtungur af lágmarksstærð deildarinnar skv. 1. mgr. vera í verðbréfum eða reiðufé.

Nýtt aðildarfyrirtæki sem nýtir sér heimildir laga til að stunda viðskipti með verðbréf í samræmi við lög um verðbréfavíðskipti skal greiða sérstaklega til deildarinnar 1. mars ár hvert í fimm ár frá því að það hefur starfsemi hér á landi. Greiðslan skal nema því hlutfalli af 20 millj. kr. sem nemur hlutfalli þess í gjaldstofnum skv. 2. mgr. Greiðslan skal innt af hendi í fyrsta sinn fullu ári eftir upphaf starfseminnar. Auk þess leggur hlutaðeigandi fyrirtæki fram ábyrgðaryfirlýsingu sem jafngildir fjórfaldri greiðslu fyrsta ársins.

Greiðslur til deildarinnar eru óendurkræfar. Aðildarfyrirtækjum er skylt að veita sjóðnum upplýsingar samkvæmt þessari grein.

8. gr.

Afturköllun leyfis.

Nú uppfyllir aðildarfyrirtæki ekki skyldur sínar gagnvart sjóðnum samkvæmt lögum þessum og reglugerð og skal þá stjórn hans tilkynna það ráðherra og Fjármálaeftirlitinu án tafar. Ráðherra skal þá veita hlutaðeigandi aðildarfyrirtæki allt að þriggja mánaða frest til úrbóta að fengnu álit Fjármálaeftirlitsins. Hafi aðildarfyrirtækið ekki uppfyllt skyldur sínar að þeim fresti liðnum getur stjórn sjóðsins, að fengnu álit Fjármálaeftirlitsins, lagt dagsektir á fyrirtækið. Greiðast þær þangað til aðildarfyrirtækið hefur uppfyllt skyldur sínar gagnvart sjóðnum. Sektirnar geta numið frá 50–500 þús. kr. á dag.

Hafi aðildarfyrirtæki ekki uppfyllt skyldur sínar gagnvart sjóðnum innan eins mánaðar frá álagningu dagsekta getur ráðherra tilkynnt því að hann hyggist afturkalla starfsleyfi þess hafi fyrirtækið ekki uppfyllt skyldur sínar að tólf mánuðum liðnum.

Nú rennur frestur skv. 2. mgr. út án þess að hlutaðeigandi aðildarfyrirtæki hafi uppfyllt skyldur sínar gagnvart sjóðnum og getur þá ráðherra afurkallað starfsleyfi þess að fengnu álit Fjármálaeftirlitsins. Skuldbindingar, sem stofnað er til áður en frestur skv. 1. og 2. mgr. rennur út, skulu njóta tryggingaverndar í samræmi við ákvæði III. kafla.

Nú rennur frestur skv. 1. og 2. mgr. út þegar um er að ræða útibú aðildarfyrirtækis með staðfestu í öðru ríki innan Evrópska efnahagssvæðisins og getur stjórn sjóðsins þá tilkynnt útibúinu að hún hyggist útiloka það frá sjóðnum hafi það ekki uppfyllt skyldur sínar að tólf mánuðum liðnum. Ef frestur skv. 1. másl. rennur út án þess að útibúið hafi uppfyllt skyldur sínar getur sjóðurinn útilokað það frá aðild að sjóðnum að fengnu álit Fjármálaeftirlitsins. Skuldbindingar, sem stofnað er til áður en frestur samkvæmt þessari málsgrein rennur út, skulu njóta tryggingaverndar í samræmi við ákvæði III. kafla.

Ákvæði 1.-3. mgr. eiga einnig við um útibú aðildarfyrirtækja með staðfestu í ríki utan Evrópska efnahagssvæðisins.